

noč hud mraz in drugo jutro bil je ves krompir črn. Od onega časa ne seje ondi nobeden več v jeseni krompirja. — To se nam je potrebno zdelo omeniti v pojasnilo tega, kar so „Novice“ v 12. listu pisale. Vsaka reč ima svoj čas.

Novo podkev

je iznašel kovač Činžek v Zagrebu, ki se razločuje od navadnih o tem, da se ne pribija z žebli na kopito, ampak z vrtci (šravfi) pričvrščuje, in zato ne kvarji toliko rogú kakor ga kvarijo žebli, pa ga tudi ni treba pri vsacem kovanji rezati in strugati. — Ker je učitelj Ljubljanske podkovske šole gosp. Skale imel pred nekoliko meseci svoje mnenje izreči o Činžekovi podkvi, pa mu ni bilo mogoče na samo kratek popis njen temeljito razsodbo izreči, je izrazil željo, naj bi gosp. Činžek svojo podkev, ki se mu tudi plača, poslal na ogled in poskušnjo vodstvu podkovske in živinozdravniške šole v Ljubljano; al dosihmal ni še došla nobena Činžkača le-sem. Zato se na sl. vredništvo „Pučkih Novin“, ki v svojem zadnjem listu tudi o tej podkvi govori, obračamo z vljudno prošnjo, naj bi blagovolilo posredovati to stvar, da dobimo Činžekovo podkev v Ljubljano, kajti sam popis na papirji ne zadostuje, da bi se presodila vrednost njena; tu treba preskušnje po izvedencu, ki bode stvar gotovo po pravici sodil.

Národní običaji.

Ženitba v Belokranjski.

Spisal Miko Požek v Adlešicah.

Kedar otec sinu domačijo oddá, treba ga je ženiti, torej ga stariši popitajo (vprašajo), kamo bi šli prositi (snubit). Ko jim sin pové svojo misel, gredó snubit: to se najraje zgodi v torek ali pa v četrtek.

Navadno gresti po dve ženski in pa dva možka, ali pa eden možki z ženinom vred na večer tje, kjer je ženska za ženina domá. Ko dojdejo v hišo, voščijo „dober večer“, domači jim odgovoré: „Bog ga daj!“ Prosci obstojé sredi izbe. Ako jih popitajo: „Po česa ste došli?“ — dobro je to za-nje; ako pa ne, malo molcé, naposled pa prosci spregovoré: „Vi nas nočete pitati, po česa smo došli, moramo pa mi povedati vam, kaj bi radi. Mi bi radi, da bi se sprijateljili in da bi dali svojo curo našemu dečaku.“ Ako jim hočejo dati hčer, rekó jim sestri in začnó se za doto pogajati. V tem pripravijo večerjo, potem pa se gostijo vso noč. Naposled dojde nevesta v hišo; posadé jo k ženinu, ki si sežeta v roko.

V petek po snubitvi gredó k gosposki ženitvansko pismo delat, v soboto pa k gospodu župniku oklice zapisat. Po tripotnem oklicu začnó prirovati, navadno v torek. Tega dne po poludne naprežejo vole in k nevesti po škrinjo gredó: Ženin, tisti, ki vole goni, dva druga možka, pa godec, ki pred voli gula: „cigu migu“ ali pa mu gosle odgovarjajo: „zelje repa, zelje repa“. Ko dojdejo k nevesti, škrinjo naložé na kola, nevesta jo zaklene in pustí pol svoje robače, da gleda izpod pokrova, potlej pa ključ dade ženinu v torbo. Po tem gredó v hišo pit pa jest, in ostanejo do polnoči skupaj. Po polnoči naprežejo vole in škrinjo peljejo na ženinov dom.

V sredó zjutraj gredó k nevesti vsi svatje zajuterkovat — in to samo možki, le ena ženska je med njimi. Ko dojdejo do nevestine hiše, čakajo jih domači pred hišo in popitajo jih, po česa so došli; svatje pa jim od-

govoré: „Mi smo lovci; neko srno smo izgubili, je li morda pri vas?“ — Domači pa jim odgovoré: „Mi je nismo videli in o tem ne znamo ničesar, idite toraj naprej.“ Pa razgovarjajo se in prepirajo kakove pol ure, naposled pa jih spusté v hišo, gredó po vrsti za mizo — in kedar si napasejo želodce, ena izmed ženskih donese vsakemu svatu robec, na robcu pa kitico (šopek), ki jo mora na krilak (klobuk) prišiti, za kar jej vsak svat daje najmanj 10 novčičev.

Zdaj godec nevesto pripelje iz stranske sobe in popita: „Je li to Vaša srna, ki jo iščete?“ — Svatje pa odgovoré: „To je tista srna“.

Nevesta je snažno-belo oblečena, na glavi ima venec, okrog glave polno panklecev (trakov), ki so vredni do 15 forintov. Posadé jo za mizo k ženinu, ki se prav modro drži, nič ne je in nič ne pije, tudi nič ne govori. Ženin začne novce deliti otrokom in domačim ženskam, vsakemu jih dá nekoliko.

Malo pred deveto uro gredó k poroki po dva in dva skupaj, godec pa stopa pred njimi in gode, nekateri pa streljajo, ter kratek čas delajo si. Po poroki gresta poročenca vsak na svoj dom, ženin se svati na svojo stran, nevesta se svojimi družicami pa na svojo — in do večera se ne vidijo več. Nevesta, ko gleda za svojim zaročencem, se tako čudno drži, kakor bi se bala, da ga ne bode več videla.

Na večer se ženin vzdigne, zbere staro in mlado — same možke, le ena ženska je med njimi, in gredó po mlado (nevesto). Naprej gre tisti, ki zastavo nosi, in popeva: „Veseli se divojkina majko.....“ za njim gre godec, ki mu gosli lepo popevajo; „ovde, onde dugo bomo.....“ Za tema dvema gredó svatje po dva in dva skupaj. Ko se bližajo nevestini hiši, tam dva z desko režeta drva, dva pa jih z metlo cepata poleg. Blizo njih kolec stoji v zemljo zabit; ta kolec je ovit sè slamo, katero oblečejo v staro žensko obleko, rokave nabašejo tudi s s slamo, da ima roke, na glavo pa de-nejo lonec, v roke palico, v usta pa lulo — in tej podobi sploh velimo, da je baba.

Ko se svatje približujejo nevestini hiši, ogovoré sekače: „Hvaljen bodi Bog!“ — ti pa odgovoré: „Na veke!“ — Prišelci se jim ponudijo, da bi jim pomagali sekati, sekači pa jim odrekó, da jih ne rabijo, naposled pa jim dovolijo. Zastavnik in godec začneta drva žagat, domači pa brzo vržejo proč žago in metlo, pomaknejo se vratam in prišli svatje jih ogovoré: „Dober večer!“ — ti pa odgovoré: „Bog ga daj!“ potlej pa zapró vrata, da jim ne dojdejo takoj v hišo. Ženinovi svatje povprašajo: „Je li to pravi put v....? — Domači jim odgovoré, da je, ali pa, da ni. Svatje povedó: „Mi smo popotni ljudje, radi bi, da bi nas vzeli v konak. Zgubili smo srno, morda ste jo videli, kaj?“ — Domači odgovoré: „Mi nismo videli ničesa“. Naposled jim pokažejo babo in povprašajo: „Morda je ovo vaša srna, ki jo iščete?“ Godec in zastavnik stopita k babi in najpoprej ji glavo razbijeta, potlej obleko strgata ž nje in še več družih burk počenjata ž njo.

Ko se našalé z babo, opomnijo: „Ovo ni naša srna!“ — in začnó prositi, da bi jim pokazali drugo, zato pripeljejo iz hiše kako drugo žensko, ki ima kožuh narobe oblečen in pa kuhinjsko cunjo na glavi, dadó jo godcu, godec pa malo popleše ž njo, in ako more, izmota jej robačo na glavo, potlej pa jo izpusti in opomni: „Ta ni naša, kajti boji se nas!“ — Tako jo odpeljejo k zastavniku; ta tudi popleše ž njo, kakor godec, pa jo izpusti. Po teh burkah odpodé svate in oponesó: „Vi ste zločesti (hudobni), nič vam ni po godu!“ Svatji poprosijo, da bi jim dopeljali još jedno, — tisto, ki ne bode bala se nas.